

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA I RADY MINISTRÓW

z dnia 7 maja 1985 r.

w sprawie zapewnienia warunków skutecznej działalności Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej.

W celu zapewnienia właściwych warunków skutecznej działalności Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej — powstałej z inicjatywy i funkcjonującej z inspiracji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — jako społecznego organu kontroli przestrzegania zasad sprawiedliwości społecznej oraz socjalistycznej praworządności, przeciwdziałania przejawom niegospodarności, marnotrawstwa i biurokratyzmu, umacniania dyscypliny społecznej i porządku publicznego, a także w celu rozwijania aktywnych postaw społecznych, m. in. poprzez, rozszerzanie współdziałania organów kontroli zawodowej i społecznej — Rada Państwa i Rada Ministrów uchwalają, co następuje:

§ 1. 1. Inspekcja Robotniczo-Chłopska w organizowaniu i prowadzeniu działalności kontrolnej oraz egzekwowaniu realizacji wniosków pokontrolnych korzysta z pomocy terenowych organów władzy państwowej, naczelnych, centralnych i terenowych organów administracji państwowej, prokuratury, urzędów spraw wewnętrznych, państwowych jednostek kontroli zawodowej oraz innych organów powołanych do sprawowania kontroli, Inspekcji, lustracji i nadzoru.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) działaniu na rzecz prawidłowego przygotowania i przeprowadzania czynności kontrolnych,
- 2) usuwaniu stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości i zapobieganiu im na przyszłość,
- 3) dokonywaniu analiz i rozpatrywaniu problemowych informacji i sprawozdań o ustaleniach kontroli oraz

podejmowaniu na ich podstawie stosownych decyzji i działań,

- 4) podejmowaniu czynności nadzoru nad realizacją występów i wniosków pokontrolnych,
- 5) kierowaniu pracowników zawodowo wykonujących zadania kontrolne do uczestniczenia w działalności Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej,
- 6) zapewnieniu materialnych warunków działalności kontrolnej stosownie do uzasadnionych potrzeb.

§ 2. 1. Rady narodowe udzielają niezbędnej pomocy w funkcjonowaniu Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej oraz zapewniają współdziałanie z nią komisji rad narodowych.

2. Wojewódzka rada narodowa rozpatruje roczne informacje o działalności Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej.

§ 3. 1. Najwyższa Izba Kontroli — stosownie do art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 1980 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. Nr 22, poz. 82) — wykonuje wobec Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej funkcje koordynacyjno-organizatorskie, a także zapewnia właściwe przygotowanie i przebieg działań kontrolnych oraz egzekwowanie wniosków pokontrolnych.

2. Najwyższa Izba Kontroli:

- 1) zapewnia organizowanie szkoleń i instruktazu dla kontrolerów społecznych,
- 2) opracowuje plany kontroli Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej oraz zapewnia opracowanie programów kontroli,

- 3) zapewnia organizowanie działalności kontrolnej Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej wspólnie z organami kontroli zawodowej i innymi organami kontroli społecznej,
- 4) nadzoruje realizację wystąpień i wniosków pokontrolnych,
- 5) dokonuje analizy wniosków wynikających z Kontroli oraz sporządza informacje problemowe w celu przekazania ich właściwym organom państwowym i społeczno-politycznym,
- 6) współdziała z właściwymi instancjami organizacji politycznych, radami narodowymi, samorządem pracowniczym, samorządem spółdzielczym, związkami zawodowymi, organami administracji państwowej, prokuraturą i urzędami spraw wewnętrznych, a także innymi organami kontroli, inspekcji, lustracji i nadzoru w sprawach dotyczących Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej,
- 7) upowszechnia ustalenia i wnioski oraz wyniki działania Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej,
- 8) zapewnia środki finansowe niezbędne dla działalności Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej.

3. Zadania wynikające z ust. 1 i 2 realizują statutowe jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli powołane do obsługi Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej.

§ 4. 1. Kontrolerów społecznych Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej — zwanych dalej „kontrolerami społecznymi” — powołuje na okres 2 lat wojewódzka rada narodowa na wniosek wojewódzkiej instancji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, przedstawiony w porozumieniu z odpowiednimi instancjami Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Demokratycznego.

2. Kandydatów na kontrolerów społecznych wyłaniają organizacje polityczne, społeczne, samorządowe i zawodowe spośród obywateli, którzy swoją postawą, nieskazitelną opinią i autorytetem w środowisku oraz doświadczeniem społeczno-zawodowym dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków kontrolera społecznego.

3. Wojewódzka rada narodowa w trybie określonym w ust. 1 może odwoływać poszczególnych kontrolerów społecznych przed upływem kadencji.

§ 5. 1. Kontrolerzy społeczni są zorganizowani w grupach kontrolnych działających na terenie gmin, miast i gmin oraz miast lub dzielnic i wyłaniają spośród siebie przewodniczącą.

2. W uzasadnionych wypadkach mogą być tworzone grupy kontrolerów społecznych, obejmujące swoim zakresem działania teren całego województwa bądź jego określonych jednostek podziału terytorialnego.

§ 6. 1. Kontrolerzy społeczni w związku z podejmowanymi czynnościami kontrolnymi powinni:

- 1) poinformować o podjęciu kontroli kierownika jednostki kontrolowanej przez okazanie mu upoważnienia i dowodu osobistego, a następnie w sposób w tej jednostce przyjęty, w porozumieniu z kierownikiem jednostki kontrolowanej, zawiadomić o rozpoczęciu kontroli zainteresowanych pracowników i aktyw społeczny,
- 2) prowadzić kontrolę zgodnie z programem i wytycznymi ustalonymi na radzie instruktazowej,
- 3) dokonywać ustaleń na podstawie zebranych dowodów, a w szczególności oględzin, pisemnych lub ustnych wyjaśnień, dokumentów, zdjęć fotograficznych i dowodów rzeczowych,

- 4) dokonywać oględzin w obecności osób odpowiedzialnych za kontrolowany dział lub odcinek pracy.

2. W razie stwierdzenia nieprawidłowości i uchybień kierownik społecznej ekipy kontrolnej przed zakończeniem czynności kontrolnych informuje o ustaleniach i wnioskach kontroli działające w jednostce kontrolowanej organizacje partii i stronnictw politycznych, samorząd pracowniczy, samorząd spółdzielczy i organizację związkową, a w uzasadnionych wypadkach — załogę lub jej przedstawicieli.

§ 7. 1. Kontrolerzy społeczni uprawnieni są do:

- 1) wstępu do pomieszczeń i obiektów jednostki kontrolowanej, dokonywania ich oględzin oraz żądania niezbędnych dokumentów, wyjaśnień, z wyłączeniem informacji stanowiących tajemnicę państwową,
- 2) sporządzania odpisów lub wyciągów z dokumentów, oraz zabezpieczania niezbędnych dowodów,
- 3) współdziałania z kontrolą wewnętrzną w jednostce kontrolowanej, a także z samorządem pracowniczym, samorządem spółdzielczym, związkami zawodowymi i innymi organizacjami — stosownie do potrzeb wynikających z tematyki kontroli,
- 4) korzystania w uzasadnionych wypadkach z pomocy właściwych organów administracji państwowej, Milicji Obywatelskiej lub innych organów.

2. W wypadkach uzasadnionych ustaleniami kontroli, a w szczególności w celu zapobieżenia powstawaniu szkody, kierownicy społecznych ekip kontrolnych mogą w toku kontroli informować kierownika jednostki kontrolowanej o stwierdzonych niedomaganiach organizacyjnych, uchybieniach i nieprawidłowościach, z równoczesnym wskazaniem na potrzebę niezwłocznego podjęcia odpowiednich środków zaradczych i usprawniających.

3. Kierownicy społecznych ekip kontrolnych mogą zgłaszać kierownikowi jednostki kontrolowanej wnioski dotyczące zastosowania kar porządkowych i innych środków dyscyplinujących w stosunku do pracowników odpowiedzialnych za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości, a w szczególności wnioski o:

- 1) udzielenie upomnienia lub nagany,
- 2) nałożenie kary pieniężnej na zasadach określonych przepisami art. 108 Kodeksu pracy,
- 3) potrącenie lub pozbawienie premii zgodnie z regulaminem premiowania.

§ 8. 1. W wypadkach uzasadnionych ustaleniami kontroli kierownicy społecznych ekip kontrolnych zgłaszają właściwym jednostkom organizacyjnym Najwyższej Izby Kontroli — do rozpatrzenia — wnioski dotyczące:

- 1) odwołania lub zwolnienia z zajmowanych stanowisk osób odpowiedzialnych za nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli,
- 2) wdrożenia postępowania o odszkodowanie w stosunku do pracowników odpowiedzialnych za wyrządzoną szkodę,
- 3) wszczęcia przez odpowiednie organy postępowania karnego, karnego skarbowego oraz w sprawach o wykroczenia w związku z ujawnionymi w toku kontroli faktami noszącymi znamiona przestępstw lub wykroczeń,
- 4) przeprowadzenia kontroli przez inne właściwe organy kontroli.

2. W wypadkach nie cierpiących zwłoki kierownik społecznej ekipy kontrolnej zawiadamia o ujawnionych faktach noszących znamiona przestępstwa lub wykroczenia najbliższą jednostkę Milicji Obywatelskiej lub urząd spraw wewnętrznych.

§ 9. 1. Kontrolerzy społeczni mogą uczestniczyć w kontroli przeprowadzanej przez organy kontroli zawodowej lub przeprowadzać czynności kontrolne w społecznych ekipach kontrolnych na podstawie imiennego upoważnienia określającego zakres kontroli, wydanego przez Najwyższą Izbę Kontroli lub inny właściwy organ kontroli zawodowej.

2. Kontrolerzy społeczni podlegają wyłączeniu od czynności kontrolnych na zasadach określonych w § 4 uchwały Rady Państwa z dnia 17 grudnia 1980 r. o trybie przeprowadzania czynności kontrolnych przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz o zasadach realizacji wyników kontroli (Monitor Polski z 1981 r. Nr 1, poz. 2) — zwanej dalej „uchwałą Rady Państwa” — oraz zobowiązani są do podporządkowania się przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązującym w kontrolowanej jednostce.

3. Do kontrolerów społecznych mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 5 i 6 ust. 1 uchwały Rady Państwa, określające czas i miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych oraz zwalniające ich od rewizji osobistej i obowiązku wystawiania przepustki uprawniającej do wstępu i poruszania się na terenie jednostki kontrolowanej.

§ 10. 1. Z czynności kontrolnych kierownik społecznej ekipy kontrolnej sporządza:

- 1) protokół kontroli — w razie stwierdzenia nieprawidłowości,
- 2) sprawozdanie — w pozostałych wypadkach.

2. Protokół kontroli powinien zawierać w szczególności:

- 1) nazwę jednostki kontrolowanej i jej dokładny adres,
- 2) imiona i nazwiska przeprowadzających kontrolę oraz numery i daty upoważnień do kontroli,
- 3) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych,
- 4) imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej,
- 5) zwięzły opis nieprawidłowości z podaniem dowodów, na podstawie których zostały one stwierdzone, oraz — w miarę możliwości — wskazanie ich przyczyn i osób odpowiedzialnych,
- 6) wyszczególnienie załączników stanowiących składową część protokołu,
- 7) datę i miejsce podpisania protokołu.

3. Kierownik jednostki kontrolowanej, na wniosek kierownika społecznej ekipy kontrolnej, sporządza wykaz wniosków, które zamierza zrealizować we własnym zakresie w związku z ustaleniami kontroli; wykaz ten stanowi załącznik do protokołu kontroli.

4. Protokół sporządza się co najmniej w dwóch egzemplarzach; podpisują go kierownik i członkowie społecznej ekipy kontrolnej oraz kierownik jednostki kontrolowanej.

5. Kierownik jednostki kontrolowanej, który odmawia podpisania protokołu, zobowiązany jest złożyć pisemne wyjaśnienie o przyczynach odmowy.

6. Jeden egzemplarz protokołu kontroli kierownik społecznej ekipy kontrolnej przekazuje właściwej jednostce organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli, drugi pozostawia w jednostce kontrolowanej.

7. Sprawozdanie z kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach; podpisuje je kierownik społecznej ekipy kontrolnej i przekazuje właściwej jednostce organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli, a kopię pozostawia w jednostce kontrolowanej.

§ 11. 1. Właściwe jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli zapewniają należyte wykorzystanie

ustaleń i wniosków kontrolerów społecznych, a w szczególności:

- 1) rejestrują wnioski kontrolerów społecznych i sporządzają odpowiednie wystąpienia, przekazując je do realizacji właściwym jednostkom lub organom,
- 2) opracowują i analizują dalsze wnioski wynikające z kontroli,
- 3) nadzorują prawidłowe wykonanie wniosków pokontrolnych,
- 4) sporządzają informacje zbiorcze o wynikach ważniejszych kontroli,
- 5) występują do innych organów kontroli z wnioskami w sprawie przeprowadzenia szczegółowej kontroli; wnioski te mają charakter zlecenia przez Najwyższą Izbę Kontroli kontroli doraźnej,
- 6) informują właściwe instancje organizacji politycznych, organy rad narodowych, terenowej administracji państwowej, a w razie potrzeby także organy ścigania, o stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowościach.

2. Do wystąpień i informacji zbiorczych, o których mowa w ust. 1, kierowanych do właściwych organów państwowych lub społecznych mają zastosowanie przepisy § 34 uchwały Rady Państwa.

3. Prezes Najwyższej Izby Kontroli może określić szczegółowe zasady działalności kontrolnej Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej oraz tryb wykonywania czynności kontrolnych przez kontrolerów społecznych.

§ 12. 1. Naczelne, centralne i terenowe organy administracji państwowej zapewnią właściwe warunki wykonywania czynności kontrolnych przez kontrolerów społecznych oraz należytą realizację wniosków pokontrolnych, zgłaszanych w wyniku działań Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej.

2. Organy administracji państwowej, będące organami założycielskimi przedsiębiorstw państwowych, wykorzystują wyniki kontroli przeprowadzanych przez Inspekcję Robotniczo-Chłopską, a w miarę potrzeb i możliwości występują o udział kontrolerów społecznych w ich czynnościach kontrolnych i stwarzają odpowiednie warunki tego udziału.

3. Organy administracji państwowej, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz organy kontroli zawodowej współdziałając z Inspekcją Robotniczo-Chłopską kierują się w szczególności przepisami:

- 1) art. 52 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 24, poz. 122, z 1982 r. Nr 45, poz. 289, z 1983 r. Nr 36, poz. 165 i Nr 39, poz. 176 oraz z 1984 r. Nr 45, poz. 242 i Nr 54, poz. 275),
- 2) art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 1958 r. o Państwowej Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 1959 r. Nr 26, poz. 206 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91),
- 3) art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o Państwowej Inspekcji Skupu i Przetwórstwa Arykułów Rolnych (Dz. U. Nr 16, poz. 137, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i z 1984 r. Nr 44, poz. 236),
- 4) art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów (Dz. U. Nr 38, poz. 172),
- 5) art. 14 pkt 3 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o zwalczaniu spekulacji (Dz. U. z 1982 r. Nr 36, poz. 243),
- 6) § 2 pkt 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 września 1980 r. w sprawie Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska oraz wykonywania kontroli w zakresie ochrony środowiska (Dz. U. Nr 24, poz. 96),

- § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra do Spraw Cen z dnia 30 lipca 1982 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania inspekcji cen, jej organizacji wewnętrznej oraz zasad i trybu postępowania przy przeprowadzaniu kontroli cen (Dz. U. Nr 24. poz. 176),
- § 11 uchwały nr 57 Rady Ministrów z dnia 23 maja 1983 r. w sprawie wykonywania kontroli przez orga-

ny administracji państwowej (Monitor Polski Nr 22, poz. 124 i Dz. U. z 1984 r. Nr 23, poz. 112).

- § 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Prezes Rady Ministrów: gen. armii *W. Jaruzelski*